

Õuesõpe on õppimine ehedas keskkonnas vahetu kogemise, ise tegemise ja kogetu teistele vahendamisega.

Mele õppisime looduses, tundsimis ja tegimise ning nüüd jagame Teilegi.

Head õues õppimist,
Melliste Altkool-Lasteaia pere

Kaanepildid joonistasid: Eva Kübard (7a) ja
Margitta Pärn (6a) Melliste Algkool-Lasteaiast

Pealkirja idee andis: Elo Koidu (2.kl)
Melliste Algkool-Lasteaiast

Keeleliselt korrigeeris: Koidula Vassil

Kujundas: Kristiina Taaramäe

Meetodid koondas ja kohandas: Janika Hinto

Trükkis: Tartumaa Trükikoda

Sünnist...

Käesoleva kogumiku alguslugu pärineb ühest hiliskevadisest päiksepaistelisest päevast, mil olin alles esimesi nädalaid tööl Melliste Algkool-Lasteaias. Juhataja tegi ettepaneku, et meil võiks maja taga olla oma loodusõppe rada ja et ma võiks uurida, kust idee teostuseks raha võiks saada. Mina olin koheselt nõus (ei julgenud ju uuele ülemusele kohe vastu hakata). Mõtlesin, et kirjutan väikese projekti ja mõne nädalaga on meie rada valmis. Projekti kirjutama hakates sündisid aga väikestest plaanidest kuidagi järjest suuremad ideed...

Täna kõiki koostööpartnereid, kes aitasid meie projekti suuri ja väiksemaid ideid ellu viia.

Erilised tänusõnad soovin läkitada Mäksa Vallavalitsusele, kes toetas meie ideid ning finantseeris loodusrajaks vajaliku maa-ala ostu, kuid mis veel tähtsam – on olnud igati abivalmis ja koostööaldis.

Täna kõiki Melliste Algkool-Lasteaia õpetajaid, tänu kellele on selle projekti sisuline külg ja eesmärgid arenenud kaugemale kui algselt plaanis oli. Te ei ole enam lihtsalt arendanud õuesõpet meie koolis, vaid Te olete kujundanud meie laste väärtushinnanguid, Te olete kinkinud meie lastele oskusi loodust märgata, hoida ja kaitsta. Te olete õpetanud lapsi looduse kroonina oma maad väärikalt, targalt ja armastusega teenima.

Tänutundes, projektijuht Janika

Melliste Algkool-Lasteaia

õpilased õuesõppest:

1. klass

Õuesõpe on seotud õues olemisega. Õues saab õppida loodust tundma ja joosta. Matemaatika õppimiseks on vaja lauda ja tooli, ilma nendeta ei saa.

2. klass

Õuesõpe – kui oled õpetajaga õues ja teed seal midagi – jooksed, meisterdad midagi, korjad lehti, õpid taimi tundma, joonistad. Õues on halb olla, kui on külm või liiga palav ilm. Õues on värske õhk, siis sa kasvad palju. Sa näed, millised taimed päriselt välja näevad (pildil võib olla teisiti kui päriselt). Matemaatikat ja eesti keelt ei saa õues õppida – puu okstega on ju raske numbreid ja plusse kujutada ning kirjutada ka ei saa. Õues sa oled vaba!

3. klass

Õuesõpe on, kui minnakse õue õppima. Õues on palju valgust ja liblikad ja loodus. Õues on raskem õpetajat tähele panna, sest ümberringi on nii palju huvitavat ja mõnikord segavad koerad või autod või mingid häälled.

LOODUS

Teema: Ilmakaared

Vahendid: kompass, suvel kriit, talvel lumine maa, muru peal võib kasutada ka looduslikke abivahendeid N: käbid, kivid, lehed.

Jaga lastele kompassid. Palu igal lapsel märgistada oma teekonna alguspunkt. Seejärel hakkavad lapsed liikuma kompassi abil vastavalt juhendaja poolt määratud suunas. N: liigu 2 sammu põhja suunas, liigu 5 sammu lääne suunas jne. Tähtis on, et laps jätaaks oma liikumisest jäljed, et liikumistee oleks hiljem vaadeldav – jäljed lumel, kriidijoon, looduslik materjal, nii on hiljem kõikidel võimalus oma teekonda vaadelda, teistega võrrelda ja arutleda ek-simuste üle.

Väiksemate lastega saab sama meetodit kasutada mõistete parem, vasak, ette ja taha õppimisel.

- Inspireeritud Ilmatsalu loodusemärgust 2009

Teema: Tunne puid

Vahendid: puulehed või pildid puulehtedest

Võimalus 1: Juhendaja näitab lastele ühe puu lehte ja lapsed jooksevad märguande peale antud puu juurde.

Võimalus 2: Juhendaja jagab igale lapsele ühe puulehe (erinevad) ning märguande peale jooksevad lapsed vastava puu juurde, mille leht neile anti.

- Idee Melliste Algkool-Lasteaia 4. rühma õuesõppe mapist – koostanud Evelin Kajak ja Aime Murnek

Teema: Puu läbi meelte

Võimalus 1

Vahendid: sallid/rätikud silmade kinni sidumiseks

Palu lastel leida endale paariline. Üks paarilistest seob silmad kinni, teine talutab „pimedat“ paarilise ühe puu juurde. „Pime“ paariline kallistab puud – tunnetab koort, proovib ümbermõõtu, kompab oksa, nuusutab. Juhendaja märguande peale tulevad kõik lapsed alguspunkti tagasi, avatakse silmad ja „pime“ paariline püüab ära arvata, millist puud ta kallistas, nimetab selle nime. Seejärel vahetavad paarilised rollid ja tegevus kordub. Lõpetuseks arutlege, milliseid meeli te kasutasite.

Võimalus 2

Lapsed jagunevad rühmadeks, igas rühmas 3 liiget. Rühm valib endale oma puu. Rühma I liige läheb puu juurde, kompab seda; II liige seisab 1 meetri kaugusel puust, suleb silmad ja püüab kuulata hääli puu lähedusest; III liige vaatab puud 5 meetri kauguselt. Lastele ülesandeks on kirjeldada, mida ta koges. Analüüsitakse, milliseid meeli kasutati puu tunnetamisel.

- Kogetud Melliste Algakool-Lasteaia Marju Laanemäe juhendamisel

Teema: Puude ja tema lehtede tundmine

Vahendid: puulehed

Palu lastel leida endale üks puuleht ja leida puu, millele see kuulub. Juhendaja hakkab rongijuhiks ja liigub puude juurde, kus lapsed on ning võtab nad rongiga sõitma – kase juures hüüab rongijuht „kase peatus“ ja võtab sappa seal ootavad lapsed, kellel on

kaseleht, lepa juures on „lepa peatus“ jne. Mäng jätkub, kuni kõik lapsed on rongi peal. Seejärel hakkab rong tagasi sõitma – kase peatuses lähevad maha need lapsed, kellel oli käes kase leht jne.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Marju Laanemäe juhendamisel

Teema: Puulehe vaatlus, mõisted – lehelaba, leheroots, leheserv.

Vahendid: puulehed, luubid

Lapsed vaatlevad luubiga erinevaid puulehti, juhendaja tutvustab mõisteid – lehelaba, -roots ja -serv.

Kinnistamine: Juhendaja joonistab maapinnale ringi läbimõõduga ~1 meeter. Iga laps valib endale ühe puulehe. Esimene laps hoiab leherootsust kinni ja heidab lehe seda nimetades ringi (N: viskan vahtralehe), järgmine laps kordab sama, kuid püüab visata nii, et tema leht maanduks esimese peale. Kui leht maandub kas või väikest serva pidi juba ringis olevale lehele, saab see laps mõlemad lehed endale. Kui aga vise ebaõnnestub ja leht maandub teisest lehest kaugemal, jääb see samuti ringi sisse ja viske sooritab järgmine mängija. Kui mõni leht maandub, kattes mitut lehte, saab selle lehe omanik kõik kaetud lehed endale. Võidab see, kes kogub kõige rohkem lehti. Järgneb lehtede sorteerimine õpitud tunnuste alusel.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Marju Laanemäe juhendamisel

Teema: Taimede tundmine

Vahendid: korv, kus on 6-10 erinevat taime lähiümbrusest.

Lastele on külla tulnud Pipi, kes tahab hakata asjade otsijaks. Üheskoos vaadatakse korvi sees olevaid taimi ja õpitakse tunda nende nimetusi. Seejärel peavad lapsed korvis olevad taimed meelde jätma ja lähevad Pipi märguande peale neidsamu taimi otsima. Kui enamus taimi on leitud, tulevad lapsed Pipi märguande peale tagasi korvi juurde ja hakatakse võrdlema, kas lapsed leidsid kõiki taimi.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Marju Laanemäe juhendamisel

Teema: Lilled

Vahendid: pildid lilledest, raamatud lilledest

Iga laps valib endale ühe pildi lillega. Arutlege paarides, mille poolest valitud lilled üksteisest erinevad. Kui laps lille nimetust ei tea, aita tal see raamatust üles leida. Seejärel moodustage ring, lapsed tutvustavad oma lille kõigile.

Kinnistamiseks mängige lillēmāngu: Üks lastest on aednik ja üks ostja, teised lapsed seisavad ringis ja mõtlevad endale ühe lille nimetuse. Ostja tuleb aedniku juurde ja ütleb: „Aednik, aednik, müü mulle üks lill!“ Aednik küsib: “Millist sa tahad?” Ostja ütleb ühe lille nimetuse. Selle lille nimetuse valinud laps astub ringist välja, paneb ostjaga seljad kokku ja märguande peale hakkavad ümber ringi jooksuma, kes esimesena tühjale kohale saab, on uus lill. Teine laps jääb ostjaks jne.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Piret Saare juhendamisel

Teema: Kaitsevärvus

Vahendid: 1 pakk kolmevärvilisi (roheline, punane, kollane) makarone.

Juhendaja arutleb koos lastega kaitsevärvuse üle, tuuakse näiteid. Seejärel tehakse lastega järgnev katse: Juhendaja viskab murule (hea, kui on 10-20 cm kõrgune rohi) laiali samapalju punaseid, kollaseid ja rohelist makarone. Juhendaja märguande peale lähivad lapsed neid otsima – aega 3-5 min. Märguande peale tulevad lapsed leitud makaronidega tagasi juhendaja juurde ja loetakse kokku, mitu punast, mitu kollast ja mitu rohelist makaroni üles leiti. Mäng tõestab, et kaitsevärvus aitab jääda vähemärgatavaks. Võidab laps, kes kogus rohkem makarone.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaia õuesõppe päeval Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi liikmete juhendamisel

Teema: Inimtegevuse jäljed looduses

Vahendid: kirjutamise alused, kirjutusvahendid, töölehed

Vaadeldge koos lastega looduses jalutades ümbrust ja leidke jälgi inimtegevusest. Analüüsige, millist mõju need loodusele avaldavad – positiivset, negatiivset. Tehke sellekohaseid märkmeid töölehele. Nooremate õpilastega võib märkmeid teha õpilaste ütluste kohta õpetaja. Klassi tehakse vaatlusest kokkuvõtted ja iga laps joonistab pildi 2 positiivsest ja 2 negatiivsest (voldi A4 neljaks) nähtud inimtegevuse jäljest.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaia Maarika Ruuse juhendamisel

Teema: Toiteahel ja looduslik tasakaal

Vahendid: tugev nõör, kaardid taimede, loomade piltidega

Palu lastel tõmmata loosiga endale üks kaart taime või looma pildiga ja kinnitage see pesulõksu abil lapse riiete külge. Seejärel moodustage ring. Mängu juhendaja heidab nõõrikera ühele taimele (N: kuusele), jättes nõõri alguse enda kätte, kuusk viskab nõõrikera edasi kellelegi, kes toitub kuusest (N: orav) ja orav omakorda N: rebasele. Rebane viskab nõõrikera mõnele taimele ja alustatakse uut toiteahelat, niikaua kuni kõik mängijad on läbi käidud ja mängijate vahele on ringi kujunenud võrgustik, mis ühendab kõiki liikmeid. Kõik mängijad peavad hoidma oma nõõriotsa pingul. Seejärel ütleb juhendaja midagi, mis kõigutab looduslikku tasakaalu. N: metsi rüüstas tugev torm ja kõik kuused langesid maha – kuused kükitavad. Palu kõikidel, kes kuuskede langemise tagajärjel tundsid muutusi nõõri pinges, samuti kükitada. Arutlege, kuidas ka väiksemad muutused looduses mõjutavad looduslikku tasakaalu ja kuidas loodus püüab seda tasakaalu säilitada. Kuidas mõjutab inimtegevus looduslikku tasakaalu?

- Idee põhjanaabrite raamatust „Luontoleikit“

Teema: Vee ringkäik

Eelnevalt on selgitatud lastele vee ringkäiku looduses.

Jagage lapsed kolme rühma – pilved, meri ja jõed. Mõelge igale rühmale iseloomustav häälightsus või liigutus N: jõgi võib hüüda sulla-sulla, pilved võivad panna käed õlgadele ja teha õlaringe, meri või teha kätega laineid. Juhendaja märguande peale hakkavad lapsed üksteist taga ajama: Pilved püüavad lapsi, kes on mere rühmas, sest pilved saavad vett aurustumise teel suures osas merest; mered püüavad jõgesid, sest merede vesi pärineb jõgedest ja jõed püüavad pilvi, sest nende vesi tuleb suures osas vihmana pilvedest. Kui keegi lastest saadakse kätte, muutub see laps samaks, mis oli kinnipüüdja. Võidab see võistkond, kellel mängu lõpuks on kõige enam liikmeid.

- Idee põhjanaabrite raamatust „Luontoleikit“

Teema: Sademed ja aurustumine

Vahendid: Pall, poom/podium, mänguväljak

Lapsed on nelinurksel platsil ja kujutavad endast veosakesi maal, kahel pool platsi ääres seisavad kaks last- päikesekiired, kes hakkavad lapsi väljakult palliga välja pommitama. Kõik palliga pihta saanud lapsed lähevad poomile seisma – päikese käes aurustunud veosakesed kogunevad pilve sisse. Ühel hetkel saab poom lapsi täis ja keegi peab maha hüppama, nii nagu pilvgi saab veosakesi täis ja hakkab sadama.

- Kirja pannud Helen Hiiemaa, Aile Poll, Siret Tohvri õuesõppe infopäeval Mellistes 29.09.08

Teema: Vee ringlus**Vahendid:** Veelomp, nõör, mõõdulint, kummikud

Peale vihma mõõdavad lapsed nõoriga veelompide ümbermõõdud kahel erineval pinnasel N: asfaldil ja mulla peal. Ja seda ka järgmisel päeval. Arutlege, mis on toimunud – kas on toimunud aurustumine, millisel pinnasel toimub paremini vee maapinda imendumine.

- Kirja pandud õuesõppe infopäeval Mellistes 29.09.08 osalejate poolt

Teema: Vesi ja tuul**Vahendid:** liivakast, kile, ämbrid, kastekann, joogikõrred

Kallake lastega kastekannust vett liivale ja vaadake mis juhtub. Arutlege, kuhu vesi kadus.

Palu lastel kaevata liivakasti lai auk, katke selle põhi ja küljed kilega ning valage sisse vesi. Mis nüüd juhtub?

Proovige visata vette kive ja puulehti. Mis on erinev?

Puhuge lastega vee pinnale. Mis juhtub?

Puhuge läbi joogikõrre. Mis nüüd juhtub?

Korraldage puulehtede võiduajamine, kes saab kiiremini lehe lombi teise äärde puhuda?

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Neidi Leimani juhendamisel

Teema: Mandrid ja ookeanid**Vahendid:** gloobust jälgendav pall

Meetodiga kinnistatakse teadmisi mandrite ja ookeanide osas.

Õpilased seisavad ringis ja viskavad üksteisele palli. Püüdjä ütleb tema parema käe nimetissõrme alla jääva ookeani või mandri nime. Kohtunik võiks pidada ka arvestust, mitu korda on sõrm jäänud vee peale, mitu korda maismaale. Tõenäoliselt osutab nimetissõrm sagedamini veele kui maismaale, kuna kogu maakera pinnast katab vesi 71%.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaia Sirje Jugaste juhendamisel

Teema: Plaan, leppemärgid**Vahendid:** Kooliümbruse kaart, leppemärkidega ja kontrollpunktidega. Ülesandelehed kontrollpunktides. Paberid, kirjutusvahendid ja –alused.

Jaga lapsed rühmadesse. Rühmad peavad plaani järgi leidma üles kontrollpunktid ja lahendama seal märgitud ülesanded. Ülesanded on samuti seotud antud teemaga.

- Meetodit vahendas Anneli Puusaag Elva Gümnaasiumist

Teema: Ümbruse kaardistamine**Vahendid:** töölehed, kirjutusvahendid ja-alused

Õpilasel on tööleht, millele ta kirjutab, mida ta kuuleb, näeb, tunneb enda ümber. Seejärel kujutab ta ette, et on liikunud ajas – mida ta kuuleks, näeks, tunneks siinsamas 100 või 1000 aastat tagasi ja mis siin võiks olla 50 või 100 aasta pärast. Tegevus eeldab ka teadmisi ajaloost.

- Meetodit vahendas Mariann Karja Puhja Gümnaasiumist

Teema: Leia sarnane**Vahendid:** pildid ümbruses olevatest loodusobjektidest

Jaga lastele pildid lähiümbruses olevatest loodusobjektidest ja palu lastel need üles leida. Arutlege leitud objektiga seonduva üle, kasutage objektiga tutvumiseks erinevaid meeli.

- Meetodit vahendas Maret Lill Valga Jaanikese Koolist

Teema: Meeled**Vahendid:** korv, erinevad pinnaga esemed loodusest, rätik korvi katmiseks.

Räägi lastele, kuidas erinevate meelte abil on võimalik infot saada. Too näiteid ka loomariigist. Arutlege, mis juhtub siis, kui mõni meeltest ei toimi?

Kogu korvi erineva pinnaga esemeid loodusest - käbid, kivid,

sammal jne. Kata korv rätikuga ja palu lastel ükshaaval pista käsi rätiku alla korvi ning valida üks seal olevatest esemetest, kirjeldada seda ja ära arvata, mis see on.

Edasi võib nuusutada silmad kinni erinevaid lõhnu ja maitsta puuvilju, leiba-saia jne.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Ülle Ojalille juhendamisel.

Teema: Prügi sorteerimine

Vajalikud vahendid: Nöör või võimlemisrõngad. Erinevat liiki jäätmeid või pildid neist

Sildid: Paber ja papp, segapakend, klaaspakend, biojätmed, ohtlikud jäätmed, olmejäätmed, pandipakend

Eelnevalt on õpitud prügisorteerimise algtõdesid. Mäng on teadmiste kinnistamiseks.

Aseta maha nöörist tehtud sõõrid või võimlemisrõngad, iga rõnga sisse aseta jäätmeliigi silt – nendest saavad prügikastid.

Lapsed võtavad silmad kinni kotist ühe jäätme või jäätme pildi ja jooksevad väljal ringi. Üks lastest on prügiauto ja seisab alguses puu taga. Kui prügiauto puu tagant välja tuleb, peavad kõik lapsed leidma endale õige ringi, vastavalt sellele, kuhu prügikasti tema prügi kuulub ja sinna jooksma. Prügiauto käib kontrollimas, kas kõigis prügikastides on ikka õige prügi. Valesse kasti jooksnud "prügi" viiakse mängust välja, nendest lastest saavad prügiauto abilised.

- Inspireeritud elust enesest

MATEMAATIKA

Teema: Geomeetriselised kujundid**Vahendid:** nööri (u. 8m – sõltub laste arvust)

Arutlege lastega, milliseid geomeetrisi kujundeid nad teavad. Siduge nööri otsad omavahel kokku. Paluge kõigil lastel võtta nöörist kinni ja moodustage esialgu ring. Seejärel moodustavad lapsed nöörist kinni hoides erinevaid kujundeid, mida juhendaja ütleb. Proovige sarnaselt kujundeid moodustada ka silmad kinni – siin tulevad ilmsiks ka laste isikuomadused ja omavahelised suhted.

- Kogetud õuesõppe koolitusel Melliste Algkool-Lasteaias 22.08.08 Helle Konti ja Piret Pungase juhendamisel.

Teema: Hulgad**Vahendid:** nöörid või võimlemisrõngad, soovi korral prügikottid.

Aseta maha 4-6 rõngast ning igasse rõngasse üks leid loodusest N: kivi, puuoks, õis, teeleht jne. Selgita lastele hulga mõistet ja palu igal lapsel tuua ümbruskonnast üks asi igasse hulka, mis sinna sobiks. Vaadeldge lastega koostatud hulki, analüüsige hulga tunnustest lähtuvalt, vajadusel parandage eksimused.

Hiljem looduses jalutades vaadeldge ja arutlege, millised asjad kuuluvad hulka üldnimega loodus millised mitte? Kuidas on loodusesse sattunud siia mitte kuuluvad asjad, millist ohtu need võivad tekitada? Korjake looduse hulka mitte kuuluv prügikottidesse ja viige prügikasti.

- Idee Melliste Algkool-Lasteaia 4.rühma õuesõppe mapist - koostanud Evelin Kajak ja Aime Murnek

Teema: Võrdlus – väike, väiksem, suur, suurem, kõige väiksem, kõige suurem

Seostub loodusõpetuse ja kunstiga.

Vahendid: liiv, kruus, kivid, luup, kandik, PVA liim, topsid segamiseks ja vesi käte pesemiseks

Juhendaja osutab kolmele hunnikule liiv, kruus, kivid. Võrrelge lastega hunnikuid – milline on väiksem, suurem, kõige suurem. Võrrelge lastega kive – millised on suuremad, millised väiksemad. Järjestage suuruse järgi. Võrrelge lastega liiva ja kruusa – kumb sisaldab suuremaid osakesi. Arutlege lastega millest koosneb liiv. Vaatluseks tõstke veidi liiva kandikule ja uurige luubiga, millest liiv koosneb. Mõistete kinnistamiseks lisage liivale PVA liimi, segage hoolikalt ja proovige lastega voolida erineva suurusega pallikesi.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Marju Laanemäe juhendamisel

Teema: Lumi õpetab

Vahendid: Sulalumi

Lumi annab rohkesti võimalusi erinevate teemade kasutamisel matemaatikas:

Veeretage lastega erineva suurusega lumepalle ja

- järjestage neid suuruse järgi, kinnistades mõisteid suurem, väiksem
- ehitage lumememme, kinnistades mõisteid all ja peal, paremal ja vasakul
- jagage lumepallid hulkadesse suuruse järgi, kinnistades hulga

mõistet

- loendage lumepalle
- liitke ja lahutage lumepallide abil
- moodustage lumepallide abil erinevaid geomeetrilisi kujundeid
- mõõtke lumepallide ümbermõõtu, arvutage nende diameetrit, raadiust, ruumala

Mõõtke lumevaiba paksust

Sitkuge jalgadega lumele erinevaid geomeetrilisi kujundeid, mõõtke neid ja arvutage.

- Inspireeritud loodusest

Teema: Numbrid 1-10

Vahendid: Papist jalajäljed, millel numbrid 1-> 10, väike päkapikk, kiri päkapikult

Lapsed saavad päkapikult kirja: Minu noorema õe väike päkapikunukk on ära kadunud. See kadus ära 10 sammu kaugusel suurest kivist. Lapsed, aidake see üles leida!

Lapsed lähevad koos juhendajaga suure kivi juurde ja leiavad maast 10 sammu (papist jalajäljed), ühes koos juhendajaga korjatakse need loendades üles (juhendaja näitab lastele jalajäljel olevat numbrit). Arutletakse, kas olid kõik numbrid õiges järjekorras. Viimase jalajälje juurest leitakse lumest päkapikunukk. Juhendaja teeb ettepaneku mängida leitud päkapikunukuga peitust. Lapsed jaotatakse rühmadeks (4-5last rühmas). Iga rühm saab ülesandeks asetada jalajäljed lumele nii, et numbrid oleksid õiges järjekorras väiksemast suuremani. Viimase jalajälje juurde peidetakse päkapikunukk. Üks rühm asetab jalajälgi ja teine rühm liigub

mööda jalajälgi, kontrollib, et numbrid oleksid õiges järjekorras ning otsib üles päkapikunuku. Seejärel on teise rühma kord päkapikunukk 10 sammu kaugusele ära peita ja kolmas rühm otsib jne. kuni kõik rühmad on saanud peita ja otsida.

Kui 1-10ni loendamine on selge, võib teha ülesande ka järjestades jalajälgi suuremast väiksemani ehk 10-> 1ni.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Aila Orrini juhendamisel

Teema: Liitmine ja lahutamine ühe tundmatuga

Vahendid: väikesed kivikesed ja puulehed

Laduge maapinnale kivikestest üks tehe (nii, et lased ei näe) N: 2 kivi +3 kivi+ 4kivi = 9kivi, seejärel katke üks liidetav puulehega ja paluge nüüd lastel ära arvata, mitu kivi on puulehe all. Palu ka lastel üksteisele sarnaseid mõistatusi koostada.

- Kogetud õuesõppe koolitusel 22.08.08 Melliste Algkool-Lasteaias Helle Konti ja Piret Pungase juhendamisel.

Teema: Peast arvutamine

Õpilased on jaotatud rühmadesse. Mängujuht hõikab erinevaid tehteid N: 8-3; 9:3; 36:12; 20-3. Rühm arvutab tehte vastuse -> nii mitu kehaosa tohib olla rühma peale kontaktis maapinnaga. Tähtis on kiirus ja vastuse õigsus.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Aile Kilgi juhendamisel

Teema: Peast arvutamine**Vahendid:** ämbrid 6tk, sildid ämbritele 1-6, käbid.

Ämbrid on asetatud platsile, iga ämbri peal on üks number ühest-kuueni. Lastel on ülesanne visata käbidega erinevatesse ämbritesse, iga tabatud vise lisab lapse punktisummale arvu, mis on antud ämbril. Ülesanne on saada summaks kokku 21.

- Meetodit vahendas Reet Saare Puiatu Lasteaed-Algkoolist

Teema: Teadmiste kontroll**Vahendid:** Ettevalmistatud ja õue (metsa, õpperajale, koolimaja ümbrusesse) paigaldatud ülesannetelehed, igal lehel on vähemalt nii mitu ülesannet, mitu last on klassis; loosinumbrid (sõltub samuti last arvust); kirjutamise alused, paberid ja kirjutusvahendid, vile.

Miks peab alati tunnikontrolle klassis lahendama? Palju põnevam ja ka tervislikum on seda teha liikuvalt õues.

Juhendaja paigaldab eelnevalt teatud maaalale ülesannete lehed. Lapsed loosivad endale ülesande numbriga. Õpilane peab lahendama kõikidelt lehtedelt loositud numbriga ülesanded. Juhendaja märguande peale lähevad lapsed ülesannete lehti otsima ja ülesandeid lahendama. Määratud aja lõpust annab õpetaja märku viilega. Vastuste lehed antakse juhendajale, vesteldakse ülesannete lahendusvõimalustest või tekkinud takistustest. Tagaside saab õpilane ka hindelises vormis.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Aile Kilgi juhendamisel

Teema: Osa leidmine

Võimalus 1

Vahendid: mõõdulint

Palu lastel näidata, kui pikk võiks olla 1 meeter – märkige see maapinnale kasutades selleks looduslikke vahendeid. Palu lastel näidata, kui palju on sellest pool, kolmveerand, veerand, viiendik jne. Tulemusi saab kontrollida mõõdulindiga.

Võimalus 2

Vahendid: leitavad loodusest

Palu igal lapsel korjata endale 20 eset loodusest (kivid, käbid, lehed vms.) ja need enda ette maapinnale asetada. Seejärel anna lastele ülesandeid. N: tõsta $\frac{1}{5}$ nendest uude hulka, järele jäänud esemetest tõsta $\frac{1}{4}$ uude hulka, järele jäänud esemetest tõsta $\frac{1}{3}$ uude hulka ja ülejäänutest $\frac{1}{2}$ uude hulka. Loetle, mitu eset on igas hulgas? Arutlege, miks on esemeid võrdselt, kuigi eraldasid viiendiku, kolmandiku, veerandi ja poole esemetest?

Edasi võite leida erinevaid osasid 20 korjatud esemest. Iga laps võib anda teistele ülesandeid. N: leia $\frac{1}{4}$ 20-st, leia $\frac{2}{5}$ 20-st jne.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaia Aile Kilgi juhendamisel

Teema: Pikkusühikud**Vahendid:** mõõdulint

Lapsed on eelnevalt õppinud pikkusühikuid sentimeeter, detsimeeter, meeter

Palu lastele näidata meetrit ja detsimeetrit, kontrollige mõõdulindi abil. Juhendaja arutleb lastega, et kuidas mõõdeti vanasti pikkusi, kui mõõdulinti ei olnud olemas. Juhendaja tutvustab lastele järgnevaid mõõtühikuid:

Süld – kui ajad käed laiali, siis ühe käe sõrme otstest teise käe sõrmeotsteni

Küünar – küünarnuki ja väikese sõrme vaheline pikkus

Jalg – pikkus kannast suure varbani

Toll – pöidla laius

Mõõtke lastega, mitu tolli on ühes detsimeetris ja mitu jalga või küünart on ühes meetris.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Sirje Jugaste juhendamisel.

Teema: Vahemaa mõõtmine**Vahendid:** Mõõdulint, 4m nööri 2tk

Palu lastel seista nööriga maapinnale tekitatud joone taha. Aseta teine nöör paralleelselt näiteks 14 meetri kaugusele. Palu lastel arvata, kui pikk on nööride vaheline kaugus. Seejärel paluge lastel sulgeda silmad ja liikuda teise nööri suunas püüdes mõõta sammudes algselt pakutud vahemaad. Avage silmad ja kontrollige tulemusi. Arutlege, milliste meelte abil oli kergem vahemaad ennustada.

- Inspireeritud draamapedagoogikast

Teema: Pikkus ja ümbermõõt**Vahendid:** mõõdulint

Õpeta lastele mõõtma puude ümbermõõtu puud kallistades. Selgita, et inimese käte siruulatus on peaaegu võrdne tema pikkusega. Palu igal lapsel leida puu, mille ümbermõõt on võrdne tema pikkusega. Kontrollige tulemust mõõdulindiga.

- Meetodit vahendas Reet Saare Puiatu Lasteaed-Algkoolist

Teema: Ümbermõõdu mõõtmine**Vahendid:** puuklots pikkusega 50 cm

Lastel on ülesanne mõõta 3 puu ümbermõõd. Kasutada selleks võib looduslikke materjale või mõnda riideeset – salli, rihma, oksid jne. Võrdluseks on abiks puuklots pikkusega 50 cm, mida võid kasutada, kuid liigutada ei tohi.

- Meetodit vahendas Imbi Koppel Elva Gümnaasiumist

Teema: Aritmeetilise keskmise arvutamine

Vahendid: mõõdulint

- Palu õpilastel võtta pikkuse järjekorras ritta, loendage, keskmise astub ette
  - Tehke märjale liivale jalajäljed, leidke keskmine
  - Hüpake hoota kaugust, mõõtke tulemused ja arvutage klassi keskmise hüppe pikkus
  - mõõtke kooli ümbruses puude übermõõtu ja arvutage keskmine
- Meetodit vahendas Imbi Koppel Elva Gümnaasiumist

KEELED

Teema: Sõnaliigid – nimisõna, tegusõna, omadussõna

(Meetodit saab kasutada ka lauseehituse õppimisel – alus, öeldis, sihitis.)

Vahendid: sallid-rätikud silmade sidumiseks

Jaga lapsed kolme rühma ja palu igal lapsel leida endale rühmas paariline. Nüüd ütle rühmadele, kes millised sõnu „otsima“ läheb – kes nimisõnu, kes tegusõnu, kes omadussõnu. Üks paarilistest seob endal rätikuga silmad kinni ja teine juhatab ta mõne objekti ja palub seda puudutada. Kinni seotud silmadega laps kombib objekti ja mõtleb ühe sõna (vastavalt millises rühmas ta on – nimi-, tegu- või omadussõna) selle kohta. Juhendaja märguande peale tulevad kõik paarid kohtumispaika tagasi ja kinni seotud silmadega lapsed avavad silmad. Juhendaja palub neil rivistuda kolme kaupa kindlas järjekorras: omadussõna, nimisõna, tegusõna. Seejärel ütlevad lapsed järjekorras mõeldud sõnu moodustades nii eriskummalisi lauseid või/ja kõik mõeldud sõnad pannakse kirja ning lapsed koostavad nendest lühijutukesti.

- Kogetud õueõppe infopäeval 29.09.08 Melliste Algkool-Lasteaias Eha Jakobsoni juhendamisel

Teema: Vastandsõnad

Vahendid: mõistekaardid vastandsõnadega N: suur-väike, kõva-pehme, sile-krobeline jne.

Iga laps saab endale loosiga ühe mõistekaardi vastandsõnadega ja läheb ümbrusest otsima asju, mis iseloomustaksid kaardil kirjas olevaid antonüüme. Leitud esemed tuuakse juhendaja juurde ja üheskoos proovitakse esemeid vaadeldes ära arvata üksteise kaardidel olevaid antonüüme.

- Idee põhjanaabrite raamatust „Luontoleikit“

Teema: Omadussõnad**Vahendid:** kirjutusalused, paberid, kirjutusvahendid

Jaota lapsed rühmadesse. Iga rühm saab endale ülesande kirjutada lehele 5 loodusobjekti nimetust ümbruskonnast. Rühm tutvub kirja pandud objektidega lähemalt ja seejärel mõtlevad rühmaliikmed võimalikult palju sobivaid omadussõnu nende iseloomustamiseks. Rühmad loevad koostatu teistele ette. Arutlege, milliste objektide kohta oli kõige raskem omadussõnu leida ja miks? Millise objekti kohta leiti kõige enam omadussõnu?

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Koidula Vassili juhendamisel

Teema: Tegusõnad**Vahendid:** Pole vajalikud

Seiske lastega ringis. Üks lastest läheb ringi keskele ja matkib oma lemmik tegevust, teised peavad ära arvama, mida ta teeb. Kordamööda käivad kõik lapsed ringi oma tegevust näitamas.

- Kogetud õuesõppe koolitusel Kristel Vilbaste ja Mikk Sarve juhendamisel 21.08.08

Teema: Mõisted üles, alla, paremale, vasakule.**Vahendid:** leitakse mängu käigus, (soovi korral istumisasused)

Palu lastel leida endale paariline. Paarilised otsivad loodusest 10 paari erinevaid taimi, esemeid jms. Seejärel jaotavad paarilised omavahel kogutud asjad nii, et mõlemale paarilisele jääks igast asjast üks. Nüüd istuvad paarilised maha, seljad vastamisi ning üks paariline hakkab kogutud asjadest kujundit moodustama ning kirjeldab oma tegevust ka teisele paarilisele kirjeldades asetatavat eset ning kasutades väljendeid üles, alla, paremale, vasakule. N: võtan roheline puulehe ja asetan selle enda ette, sellest paremale asetan halli kivi vasakule aga männi oksa, hallist kivist ülesse poole asetan kuuse käbi jne. Teine paariline püüab kirjelduse põhjal teha samasugust kujundit. Hiljem võrreldakse kujundeid.

- Kogetud õuesõppe koolitusel 22.08.08 Melliste Algkool-Lasteaia Helle Konti ja Piret Pungase juhendamisel

Teema: Parem ja vasak, ees ja taga**Vahendid:** vile

Lapsed jooksevad vabalt ringi. Kui juhendaja vilistab, jäävad kõik lapsed seisma. Ükshaaval kirjeldavad lapsed, mis asub nende ees, taga, paremal ja vasakul pool. Lapsed saavad üksteist kontrollida ja parandada.

- Uitmõte

Teema: Sõnavara arendamine võõrkeeles

Vahendid: Töölehed, kirjutamise alused, kirjutusvahendid, sõnaraamatud

Juhendaja jagab õpilastele töölehed. Töölehel on üksteise alla eesti keeles kirja pandud objektide nimetused loodusest. Õpilane peab ümbruses ringi liikudes leidma antud objekte, kui on leidnud, teeb antud sõna järgi ristikese. Lisaks kirjutab õpilane töölehele nii palju võõrkeelseid vasteid sõnadele, kui palju oskab. Tundmatud vasted leitakse sõnaraamatu abil.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Maarika Ruuse juhendamisel

Teema: Loo jutustamine

Vahendid: nõõrikera, kus on sõlmed sees, korv.

Eelnevalt on lastega kajastatud mõnd teatud teemat, millest lugu jutustama hakatakse. N: haldjatüdruk, kes elab suure pärna all.

Lapsed istuvad ringis, esimene saab endale nõõrikeraga korvi ja hakkab sealt nõõri teiseks keraks kerima ise samal ajal lugu jutustades. Üks laps saab lugu rääkida nii kaua, kuni nõõril tuleb sõlmette, siis antakse jutulõng üle järgmisele lapsele. Et lastel kergem jutustada oleks võib eelnevalt kokku leppida, kes millest räägib, N: sissejuhatus, haldja elukoht, haldja välimus, haldjatüdruku hommik, päeva ja õhtu, sõprus vana pärnaga jne.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Anu Silma juhendamisel

Teema: Dialoog**Vahendid:** loodusest

Palu lastel leida endale paariline. Paarilised valivad endale loodusest dialoogi tegelased n: oks ja kivi. Paarilistel on ülesandeks mõelda välja 4 dialoogi valitud tegelaste vahel –mida nad ütleksid teineteisele kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Esitage dialoogid.

- Inspireeritud õuesõppe koolitusest 21.08.08

KUNST

Teema: Põhivärvide segamine

Vahendid: punased, sinised ja kollased paelad (igale lapsele üks)

Eelnevalt on lastele tutvustatud põhivärve ja nende segamist.

Palu lastel loosiga tõmmata üks pael ja ta seob selle endale ümber käe. Iga laps on edaspidi üks värv, vastavalt sellele, mis värvi paela ta endale sai. Juhendaja ütleb ühe värvuse ja lapsed peavad omavahel võtma kätest kinni, vastavalt selle, milliseid värve peab omavahel liitma, et antud värvus tekiks. N: juhendaja lausub roheline – kätest võtavad kinni sinine ja kollane, juhendaja lausub pruun – kätest võtavad kinni sinine, kollane ja punane.

- Inspireeritud maalimisest

Teema: Looduse värvid

Vahendid: paber, värvid, pintslid, vesi, alused värvide segamiseks

Vaadeldge loodust ja leidke loodusest erinevaid värve. Palu igal lapsel otsida endale loodusest 3 ilusate värvidega lehte. Arutlege, mis värve segades antud toonid on saadud. Proovige värvide segamisel saada sarnaseid toone. Kinnitage kogetut looduspildi maalimisega.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Anu Silma juhendamisel

Teema: Värvusõpetus ja lehetrükk

Vahendid: paber, värvid, vesi, pintsliid, vapp, papitükid värvide segamiseks, PVA liim

Eelnevalt on lastele räägitud värvide jagunemisest neutraalseteks ja aktsendi värvideks, mis omakorda jagunevad külmadeks ja soojadeks, ning nende kasutusala.

Praktilise osana palu lastel rühmadesse jaguneda ja anna igale rühmale paberileht, mille nurgale on kleebitud värvirühmade nimetused. Rühma ülesanne on leida loodusest neisse rühmadesse kuuluvaid värvitoone ja kleepida need vastavalt paberile.

Teadmiste kinnistamiseks maalige üks pilt metsahaljast. Taust palu lastel värvida neutraalsetes toonides, et metsahaldjas kenasti silma paistaks. Tausta värvimiseks leia üks suur vahtraleht, keera see rulli ja kasuta kui pintsliid. Leia nüüd lehti, mis oma kujult sobiksid metsahaldja kleidiks, peaks, juusteks, käteks jm. detailideks. Vali aktsentvärviseist endale meeldiv toon ja leht, milles nägid haldja kleiti ning kata selle lehe tagumine pool värviga. Seejärel suru lehe värvitud pool vastu paberit ja eemalda ettevaatlikult. Sarnaselt toimi ka teiste detailide „trükkimisel“

- Kogetud Melliste Algakool-Lasteaias Anu Silma juhendamisel

Teema: Sügisball

Vahendid: Vesi, guaš värvid, krepp-paber, suur valge paber ja 0,5l tühi limonaadi pudel (plastist) igale lapsele. Naaskel ja lehter õpetajale.

Jalutage lastega looduses. Vaadelge ja arutlege, milliseid värve te näete.

Iga laps valib endale ühe värvi, mida ta looduses märkas.

Õpetaja abiga valab laps valitud värvi oma pudelisse, pudelisse va-

latakse leetri abil ka vett ning lõpuks pannakse pudelile keeratav kork peale. Korgi sisse tehakse naaskliga auk. Nüüd tuleb pudelit korralikult loksutada, aga vaata, et sa näppu augu peal hoiad, muid loksud värvivesi pudelist välja.

Lisaks kaunitele värvide pakuvad silmailu ka puudelt langevad lehed. Selleks rebige krepp-paberist tükke ja ribasid.

Suured paberilehed asetage maha, nendest saavad tantsusaalid

Nüüd kui balliks ettevalmistused on tehtud, võib pidu alata. (Õpetaja võib taustaks mängima panna ka mõne sügisese muusikapala.)

Sügisvärvid asuvad tantsima – lapsed võtavad oma värvivee pudelid ja pritsivad nendega paberitele.

Lõpuks tuleb suur tuuleil ja puhub ka lehed tantsuplatsile – lapsed võtavad peotäis krepp-paberi tükke ja hoides käsi kõrgel, lasuvad neil langeda paberile. (Krepp-paber kleepub vee mõjul paberile kinni)

Laske piltidel kuivada ja korraldage kunstinäitus.

- Kogetud Melliste Algekool-Lasteaias Aila Orrini juhendamisel

Teema: Looduslikud värvid

Vahendid: Tugevam paber

Arutlege lastega, millega vanasti joonistati, värviti – söega, taimedega. Vaadeldge loodust ja leidke, millega oleks võimalik värvida.. Palu lastel korjata taimi, mis nende arvates võiksid paberile jälgi jätta. Hea, kui juhendajal oleks juba valmis varutud erinevaid taimi, mida antud lähiümbruses ei kasva, kuid millega on hea värvida N: aroonia, pihlakas. Proovige üheskoos, millise taimega paberil hõõrudes milline värvus tuleb. Seejärel proovivad kõik lapsed nn looduslike värvidega endale ühe pildi maalida.

- Kogetud Melliste Algekool-Lasteaias Aila Orrini ja Evelin Kajakivi juhendamisel

Teema: Puude koore joonistamine

Vahendid: Paberid, rasvakriidid.

Palu igal lapsel valida endale meelepärane puu, seejärel panna paber vastu puud ja hõõruda rasvakriidiga. Paberile tekib puukoore muster. Kirjutage mustri alla antud puu nimi. Võrrelge lastega erinevate puude koori ja paberitele tekkinud jäljendeid.

- Idee Melliste Algkool-Lasteaia 4. rühma õuesõppe mapist – koostanud Evelik Kajak ja Aime Murnek

Teema: Okaspuud

Vahendid: kartong, kuuse ja männi okkad, PVA liim, pliiaatsid.

Jalutage lastega looduses, vaadeldge kuuske ja mäнди. Uurige, millised on nende okkad, kuidas nad oksale kinnituvad, milline on nende puude koor, tüvi ja latv jne.

Palu lastele korjata männi okkaid ja kuuse okkaid, veidi ka puude koort.

Iga laps saab endale kartongi lehe, millele joonistab ka kuuse või männi kontuurid – vaadeldge puu kuju looduses. Seejärel katab okste ala paksult PVA liimiga ja hakkab sinna peale liimima vastavaid okkaid. Männi koore saab liimida joonistatud tüvele, kuuse tüvi värvi pliiaatsitega.

- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Imbi Praakle juhendamisel

Teema: Muinasjutu loss**Vahendid:** lumi, plastik pudelid värviveega (erinevad värvid)

Tegevus sobib hästi muinasjutu jätkuks.

Ehitage lastega lumest loss. Jagage lastele pudelid värviveega, mille korgi sisse on tehtud auk. Lubage lastel lossile värvi pritsides, kujundada kaunis muinasjutuloss.

- Kogetud Melliste Algekool-Lasteaias Aime Murneki juhendamisel

Teema: Vee ja valguse vajalikkus loodusele**Vahendid:** joonistuspaperid, üks sinise ja üks kollase värviveega plastik-pudel igale lapsele (korgi sees auk), PVA liimi, pintslid.

Juhendaja räägib lastele vee ja päikese vajalikkusest loodusele. Seejärel jagatakse lastele suured joonistuspaperid ja sinise ning kollase värviveega pudelid. Juhendaja hakkab lastega arendama vestlust:

- Millise ilmaga meeldib putukatel ja liblikatel aasal lennata? Päikesepaistelisel.
- Millist värvi on päike? Kollane – lapsed pritsivad kollast värvi paberile
- Aga nüüd tulid taevasse vihmapiilvered ja hakkas vihma sadama. Mis värvi on vihmapiilvered? Sinist – lapsed pritsivad sinist värvi paberile.
- Kui vihmasadu lõppes hakkas jälle päike paistma – lapsed pritsivad jälle kollast värvi paberile.
- Vihm ja päike aitavad metsa all taimedel kasvada – lapsed lä-

hevad koos juhendajaga metsa erinevaid taimi korjama (seni-
kausa kunstiteos veidi kuivab)

- Metsast tagasi tulles kleebivad lapsed PVA liimiga korjatud
taimed pildile.
- Kogetud Melliste Algkool-Lasteaias Aila Orrini juhendamisel

Õuesõpe koolides

Õuesõppe rakendamise sagedust ja võimalusi Lõuna-Eesti koolides hinnata on üsna keeruline. Seda seetõttu, et tõlgendused on erinevad. Aastaid tagasi tõlgendati õuesõpet otseses tähenduses kui õues õppimist, kus traditsioonilisest pedagoogikast eraldas mõistet vaid nelja seina puudumine või lihtsalt õues jalutamist. Tänapäeval, lähtudes definitsioonist, võib õuesõpet edukalt korraldada aga ka siseruumis, näiteks raamatukogus, teatris või muuseumis. Seega võib õuesõppe mõiste nimetus olla veidi eksitav, viidates välisele vormile, kui tegelik tähendus peitub ikkagi sisus – ehedas keskkonnas ise kogeda, ise teha, ise avastada ja õppida.

Küsitledes Lõuna-Eesti koolide õpetajaid, selgus, et enamasti mõistetakse õuesõppe all teadvustatud, planeeritud ja eesmärgistatud tegevust välistingimustes, rõhutades lapse aktiivset rolli avastaja ja õppijana. Rõõm on tõdeda, et õuesõpet on rakendatud kõigis küsitlusele tagasisidet andnud koolides ja üha enam ei nähta selles mitte ainult üksikuid looduspäevade korraldamist ja giidiga ekskursioone, vaid kui õppeprotsessi loomulikku osa.

Aluse selleks annab ju tegelikult ka riiklik õppekava juba esimestest sammudest alates:

Väljavõte koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast:

§ 3 (2) Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

§ 7 (4) ... Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.

Ka põhikooli ja gümnaasiumi riiklikku õppekavasse on sisse kirjutatud läbiva teemana keskkond ja säästev areng ning inimese

areng selle terviklikkuses on seatud kooli kõrgeimaks sihiks ja väärtuseks.

Seega on õpetaja esmaseks ülesandeks toetata õpilase terviklikku arengut, mitte õpetada ainet. Kuid kas oleks see üldse võimalik, kui jätaksime õpilase vaid klassiruumi, eraldades ta looduse tervikust?

Kitsaskohad õuesõppe rakendamisel (Lõuna-Eesti koolidelt saadud tagasiside põhjal)

- Kolleegide ja juhtkonna suhtumine
- Suurem ajakulu nii ettevalmistamisel kui läbiviimisel
- Mure ainekavade täitmise, eksamite ja tasemetööde pärast
- Õpetaja ettevalmistus
- Vahendite puudumine
- Välistingimustes ümbritsevad ohud
- Õpilaste probleemne käitumine
- Muutlik ilm
- Õpilaste ebasobiv riietus
- Transpordi hind

“Probleeme ei ole – on vaja tahta!” Imbi Koppel Elva Gümnaasiumi matemaatika õpetaja

Tagasihoidlik ülevaade projekti “Õuesõppe arendamine Lõuna-Eesti piirkonnas ja selleks vajalike tingimuste loomine Melliste Algkool-Lasteaias” tegevustest:

- Loodusrajaks vajaliku maa-ala ost (Finantseeris Mäksa Valla-valitsus)
- Tulevase loodusraja prügist ja võsast puhastamine
- Teeradade rajamine ja käsipuude paigaldamine
- Infotahvlite paigaldamine
- Seikluspedagoogiliste elementide paigaldamine
- Õuesõppe päev Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringiga 15.05.08
- Õuesõppe koolitus Lõuna-Eesti pedagoogidele 21-22.08.08
- Õppekava arendustöö
- Õuesõppe rakendamine Melliste Algkool-Lasteaias
- Õuesõppe infopäeva korraldamine 29.09.08
- Õuesõppe tunnikonspektide ja aktiivõppemeetodite kogumine, õpimappide koostamine
- Õuesõppe teemalise kogumiku koostamine ja levitamine

Projekti tulemusena on külvatud seeme, mis kasvab ja kannab vilja ka aastate pärast...

Kasutatud kirjandus

- Brügge, B., Glantz, M., Sandell, K. 2008. Õuesõpe
- Susiluoma, S. 2004. Luontoleikit
- www.oue.ee

Käesolev kogumik on valminud projekti “ Õuesõppe arendamine Lõuna-Eesti piirkonnas ja selleks vajalike tingimuste loomine Melliste Algkool-Lasteaias” raames.

Projekti rahastasid:

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Mäksa vald

MÄRKUSED

MÄRKUSED

MÄRKUSED

MÄRKUSED